

Inhoud

Woord vooraf	II
Deel I Inleiding	13
1. Beleid, processen en effecten	15
A. Hoogerwerf	
1.1 Beleid en beleidswetenschap	15
1.2 De beleidsinhoud	17
1.3 Het beleidsproces	19
1.4 De beleidseffecten	23
1.5 Het beheer van de beleidsorganisatie	25
1.6 Verandering van beleid op lange termijn	26
1.7 Samenvatting	27
2. Overheden	29
M. Herweijer	
2.1 Inleiding	29
2.2 Argumenten voor het instellen van overheden	30
2.3 Verklaringen voor ondoelmatig overheidsbeleid	39
2.4 Samenvatting	44
Deel II Het beleidsproces	47
3. Problemen op de agenda	49
A. Akkerman, S.L. Resodihardjo en M.S. de Vries	
3.1 Inleiding	49
3.2 Problemen en agenda's	49
3.3 Agendavorming	50
3.4 Hoe onderwerpen van de agenda afgaan	60
3.5 Samenvatting	63
4. Beleidsvoorbereiding: het ontwerpen van beleid	65
A. Hoogerwerf	
4.1 Vormen van voorbereiding	65
4.2 Maatstaven voor een goed ontwerp	66
4.3 Acht stappen in het ontwerpproces	68
4.4 Samenvatting	80

5.	Beleid voorbereiden in netwerken	83
	T.J.N.M. de Bruijn	
5.1	Inleiding	83
5.2	Wederzijdse afhankelijkheid	85
5.3	Het verloop van interactieve beleidsvoorbereiding	87
5.4	Identificeren van partijen, hun belangen en hulpbronnen	90
5.5	Rollen en posities	92
5.6	Procesmanagement en horizontale bestuursinstrumenten	93
5.7	Dilemma's en risico's	96
5.8	Samenvatting	98
6.	Beleidsbepaling	101
	M. Herweijer	
6.1	Inleiding	101
6.2	Gezagsdragers en hoofdrolspelers	102
6.3	Beslissen	106
6.4	Bereiken van overeenstemming	109
6.5	Samenvatting	114
7.	De uitvoering van overheidsbeleid	117
	J.C. Coolsma en A.J.G.M. van Montfort	
7.1	Inleiding	117
7.2	Het uitvoeringsproces: begripsafbakening en procesmodel	117
7.3	Benaderingen van beleidsuitvoering	120
7.4	Conditie voor conforme uitvoering	121
7.5	Omgevingsinvloeden	122
7.6	Het beleid en de beleidstheorie	124
7.7	De uitvoerende organisatie: overheid, markt en particulier initiatief	127
7.8	De uitvoerende organisatie: van hiërarchie naar netwerk	128
7.9	Drie soorten bureaucratie: system-level, screen-level of street-level	128
7.10	De uitvoerders	131
7.11	Samenvatting	132
8.	Naleven en handhaven	137
	E. Mastenbroek en E. Versluis	
8.1	Inleiding	137
8.2	Oorzaken van nalevingsproblemen	139
8.3	Handhavingsinstrumenten	141
8.4	Elf dimensies van conforme naleving en effectieve handhaving	143
8.5	Handhavingspraktijken	145
8.6	Handhavingsstijlen	146
8.7	Samenvatting	148

9.	Evaluatie van overheidsbeleid	151
	H.B. Winter	
9.1	Inleiding	151
9.2	Achtergrond	152
9.3	Begrippen	153
9.4	Beleidsbeoordelingen op verschillende momenten	156
9.5	Voorzieningen	157
9.6	Verzameling en analyse van gegevens	160
9.7	De beleidstheorie	162
9.8	Stappen in het evaluatieonderzoek	163
9.9	Evaluatie tussen onderzoek en beleid	165
9.10	Samenvatting	166
	Deel III De beleidsinhoud	169
10.	De inhoud van het beleid	171
	J.Th.A. Bressers en P-J Klok	
10.1	Inleiding	171
10.2	Typologie van problemen	171
10.3	Onderdelen van beleid	172
10.4	De structuur van beleid	177
10.5	Het procesmodel	180
10.6	Stappenplan voor een procesanalyse van bestaand beleid	182
10.7	Mogelijkheden om een beleidsplan te bekritisieren en te verbeteren	186
10.8	Samenvatting	187
11.	Beleidsinstrumenten	189
	J.J.M. Fenger en P-J Klok	
11.1	Inleiding	189
11.2	Typen van beleidsinstrumenten	190
11.3	Beleidsinstrumenten en het gedrag van de doelgroep	195
11.4	De keuze en werking van beleidsinstrumenten	201
11.5	Samenvatting	204
12.	De beleidstheorie uit de beleidspraktijk	207
	H.B. Tirion	
12.1	Inleiding	207
12.2	Normatieve en feitelijke veronderstellingen	208
12.3	Onderzoek naar de beleidstheorie	217
12.4	Dynamiek van beleidstheorieën	219
12.5	Samenvatting	220

13.	Bestuursinstrumenten	223
	M. Herweijer	
	13.1 Inleiding	223
	13.2 Wetenschappers over bestuursinstrumenten	224
	13.3 Drie soorten overheden	226
	13.4 Regulering	230
	13.5 Bekostiging	232
	13.6 Bestuurlijk overleg	234
	13.7 Samenvatting	236
	Deel IV De omgeving van beleid	239
14.	Burgers in het beleidsproces	241
	J.R. Lunsing	
	14.1 Inleiding	241
	14.2 Participatie-arrangementen	242
	14.3 Agendavorming	243
	14.4 Het ontwerpen van beleid	244
	14.5 Het bepalen van beleid	247
	14.6 De beleidsuitvoering	249
	14.7 De evaluatie van beleid	251
	14.8 Samenvatting	253
15.	Beleid en recht	257
	P.O. de Jong	
	15.1 De voorliefde van de overheid voor regelgeving	257
	15.2 Functies van wetgeving	258
	15.3 Regelhiërarchie	259
	15.4 De totstandkoming van wetten	260
	15.5 Doelen en normen in wetten	262
	15.6 Overweging van instrumenten en beoogde werkingsmechanismen	264
	15.7 Wetgevingskwaliteitsbeleid	266
	15.8 De ontwikkeling van het aantal wetten	267
	15.9 Samenvatting	269
16.	Beleid en ethiek	273
	A. Hoogerwerf	
	16.1 In het licht van goed en kwaad	273
	16.2 Fundamentele waarden voor beleid	273
	16.3 Dilemma's en evenwicht van waarden	277
	16.4 Prudentie en andere deugden in het beleidsproces	279
	16.5 Beginselen van behoorlijk en goed bestuur	281
	16.6 Dwaalwegen rond beleid en ethiek	283
	16.7 Samenvatting	285

Noten	287
De auteurs	313
Trefwoordenregister	317